

มารู้จักความหมายของคำว่า ศึกษา ลึกข่า ตามแนวพุทธกัน

นำเสนอเมื่อ : 23 ต.ค. 2552

ศึกษา รากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต ลึกข่า รากศัพท์มาจากภาษาบาลีหรือมคธ

มารู้จักคำว่า ศึกษา หรือลึกข่า ตามแนวพุทธศาสนา

คำว่า ศึกษา รากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต

คำว่า ลึกข่า รากศัพท์มาจากภาษาบาลีหรือมคธ

โดยทั่วไปแล้วคนไทยนำคำว่า ศึกษา มาใช้แต่ก็มีความหมายเดียวกันกับคำว่า ลึกข่า ในภาษาบาลีนั่นเอง ในที่นี่จะให้ความหมายของคำว่า ลึกข่า ที่มาจากภาษาบาลี แต่ให้เขาใจว่ามีความหมายเดียวกันกับคำว่าศึกษานั้นเอง

1. ลึกข่า มาจากคำว่า สยั + อิกุข

สยั แปลว่า เอง

อิกุข แปลว่า เห็น

นำไปประกอบวิภัติได้รูปเป็น ลึกข่า จึงมีความหมายว่า เห็นเอง

2. ลึกข่า มาจากคำว่า สห + อิกุข

สห แปลว่า รวม รวมกัน

อิกุข แปลว่า เห็น

นำไปประกอบวิภัติได้รูปเป็น ลึกข่า จึงมีความหมายว่า เห็นรวม หรือเห็นรวมกัน

3. ลึกข่า มาจากคำว่า สยั + อิกุข

สมมา แปลว่า ดี ชอบ

อิกุข แปลว่า เห็น

นำไปประกอบวิภัติได้รูปเป็น ลึกข่า จึงมีความหมายว่า เห็นดี เห็นชอบ

รวมความว่า คำว่า ศึกษา ลึกข่า ก็จะหมายถึง การศึกษาเล่าเรียนหรือการเรียนรู้ ประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ

อันเกิดจากการเห็นเอง เห็นรวมกัน

ส่งผลให้เกิดความรู้ที่เป็นความรู้ที่ดีที่ชอบประกอบด้วยประโยชน์

ดังนั้น พุทธศาสนา จึงมีหลักการของการศึกษาไว้ 3 ประการ เรียกว่า ไตรสิกขา แปลว่าสิกขา 3 ประกอบด้วย

1. สीलสิกขา ศึกษาเรื่องศีล ความปกติทางกายทวารของเรา
 2. สมာธิสิกขา ศึกษาเรื่องสมาธิ ความตั้งมั่นทางจิตใจของเรา
 3. ปัญญาสิกขา ศึกษาเรื่องปัญญา ความรู้
- ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้อันสัมประสพการณด้วยตัวเอง

หากบุคคลหนึ่งบุคคลใดกระทำ หรือสั่งสมสิกขาทั้ง 3 ประการให้มากเจริญขึ้น ๑ อยู่บ่อยๆ บุคคลคนนั้นก็จะเป็บุคคลที่สมบูรณ์แบบ และพร้อมที่จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเอง คนรอบข้างและสังคมได้เป็นอย่างดี สมดังสุภาษิตที่ว่า

ปัญญาโลกสมิ ปชฺโชโต ปัญญาเป็นแสงสว่างให้แก่โลก
ปัญญาหนรานํ รตฺตํ ปัญญาเป็นแควดวงประเสริฐของนรชน

สรุปว่า ปัญญา ความรู้ต่าง ๆ ของคุณเรามีได้เกิดขึ้นมาง่าย ๆ จำเป็นต้องศึกษาสั่งสมมาเป็นอย่างดีตั้งแต่การเรียนรู้อันสัมมาด้วยการเห็นเอง นำมาพิจารณาขยายความรวมกันทำความรู้ความเห็นรวมกัน จนได้ความรู้ความเห็นที่เป็นความรู้ที่ดีที่ชอบประกอบด้วยประโยชน์ตรงตามความหมายของคำว่า ศึกษา หรือสิกขา ที่ให้ไว้ ณ เบื้องต้น. มารูจักคำว่า ศึกษา หรือสิกขา ตามแนวพุทธศาสนากัน

คำว่า ศึกษา รากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต
คำว่า สิกขา รากศัพท์มาจากภาษาบาลีหรือมคธ

โดยทั่วไปแล้วคนไทยนำคำว่า ศึกษา มาใช้แต่ก็มีความหมายเดียวกันกับคำว่า สิกขา ในภาษาบาลีนั่นเอง ในที่นี้จะให้ความหมายของคำว่า สิกขา ที่มาจากภาษาบาลี แต่ให้เข้าใจว่ามีความหมายเดียวกันกับคำว่าศึกษานั้นเอง

1. สิกฺขามาจากคำว่า สยฺ + อิกฺข
สยฺ แปลว่าเอง
อิกฺข แปลว่าเห็น

นำไปประกอบวิภัตติได้รูปเป็น สิกฺขา จึงมีความหมายว่า เห็นเอง

2. สิกฺขามาจากคำว่า สห + อิกฺข
สห แปลว่ารวม รวมกัน

อีกข แปลว่า เห็น
นำไปประกอบวิภัติได้รูปเป็น สิกฺขา จึงมีความหมายว่า เห็นรวม
หรือเห็นรวมกัน

3. สิกฺขามาจากคำว่า สยฺ + อีกฺข

สมมา แปลว่า ดี ชอบ

อีกฺข แปลว่า เห็น

นำไปประกอบวิภัติได้รูปเป็น สิกฺขา จึงมีความหมายว่า เห็นดี เห็นชอบ

รวมความว่า คำว่า สิกฺขา สิกฺขา ก็จะหมายถึง การศึกษาเล่าเรียนหรือการเรียนรู้อัน
ประสบการณในดานต่าง ๆ

อันเกิดจากการเห็นเอง เห็นรวมกัน

ส่งผลให้เกิดความรู้ที่เป็นความรู้ที่ดีที่ชอบประกอบด้วยประโยชน์

ดังนั้น พุทธศาสนา จึงมีหลักการของการศึกษาไว้ 3 ประการ เรียกว่า ไตรสิกฺขา
แปลว่า สิกฺขา 3 ประกอบด้วย

1. สीलสิกฺขา ศึกษาเรื่องศีล ความปกติทางกายทวารของเรา

2. สมานสิกฺขา ศึกษาเรื่องสมาธิ ความตั้งมั่นทางจิตใจของเรา

3. ปัญญาสิกฺขา ศึกษาเรื่องปัญญา ความรู้

ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้สั่งสมประสบการณ์ด้วยตัวเอง

หากบุคคลหนึ่งบุคคลใดกระทำ หรือสั่งสมสิกฺขาทั้ง 3 ประการให้มากเจริญขึ้น ๆ
อยู่บ่อย ๆ บุคคลคนนั้นก็จะเป็บุคคลที่สมบูรณ์แบบ

และพร้อมที่จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเอง คนรอบข้างและสังคมได้เป็นอย่างดี
สมดังสุภาษิตที่ว่า

ปัญญาโลกสมิ ปชฺโชโต ปัญญาเป็นแสงสว่างให้แก่โลก

ปัญญานรานํ รตฺตํ ปัญญาเป็นแควดวงประเสริฐของนรชน

สรุปว่า ปัญญา ความรู้ต่าง ๆ ของคนเรามีได้เกิดขึ้นมาง่าย

ๆ จำเป็นต้องศึกษาสั่งสมมาเป็นอย่างดีตั้งแต่การเรียนรู้สั่งสมมาด้วยการเห็นเอง

นำมาปรึกษาขยายความรวมกันทำความเข้าใจความเห็นรวมกัน

จนได้ความรู้ความเห็นที่เป็นความรู้ที่ดีที่ชอบประกอบด้วยประโยชน์ตรงตามความ
หมายของคำว่า ศึกษา หรือ สิกฺขา ที่ให้ไว้ ณ เบื้องต้น.